

Υπεύθυνα Διπλά σας!

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

**«Ενίσχυση της ίδρυσης / εκσυγχρονισμού ΜΜΕ
επιχειρήσεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου με
έμφαση στην καινοτομία και την ανάπτυξη νέων
προϊόντων και υπηρεσιών»**

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ 2014-2020

Αθήνα

Μαιάνδρου 19,
τ.κ. 115 28, Ιλίσια
Τηλ.Κέντρο: 210 7250800
Fax: 210 7250812

e-mail: infoathens@noisis.gr

Θεσσαλονίκη

Κανελλοπούλου 15,
τ.κ. 542 48, Κηφισιά
Τηλ.Κέντρο: 2310 455299
Fax: 2310 434130

e-mail: info@noisis.gr

Δυτ. Μακεδονία

Αθ. Διάκου 38 & Γραβιάς,
τ.κ. 521 00, Καστοριά
Τηλ.Κέντρο: 24670 22906
Fax: 24670 24956

e-mail: infokastoria@noisis.gr

www.noisis.gr

1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	:	«ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ 2014-2020
Δράση	:	3.α.2.2 «Ενίσχυση της ίδρυσης / εκσυγχρονισμού ΜΜΕ επιχειρήσεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου με έμφαση στην καινοτομία και την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών»
Αρχή Εφαρμογής	:	Περιφέρεια Πελοποννήσου
Συνολικός Προϋπολογισμός Προγράμματος	:	9.500.000 €
Περιοχές Εφαρμογής	:	Περιφέρεια Πελοποννήσου

2. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΠΟΒΟΛΩΝ

Η ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής των επενδυτικών προτάσεων στο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (www.ependyseis.gr/mis) ορίζεται το διάστημα από **08/10/2020** και ώρα **13:00** έως και την καταληκτική ημερομηνία **08/02/2021** ώρα **15:00**

Η ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Πελοποννήσου διατηρεί το δικαίωμα τροποποίησης των ανωτέρω ημερομηνιών και κατανομής των ποσών με βάση την πορεία υλοποίησης των έργων στο Ε.Π. «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2014-2020. Κάθε τροποποίηση των ανωτέρω στοιχείων θα δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Ε.Π. «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2014-2020 (<http://www.eydpelop.gr>), του ΕΦΔ (www.efepae.gr), (www.diaxeiristiki.gr) και του ΕΣΠΑ (www.espa.gr).

3. ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ & ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

Προϋπολογισμός έργων

Συνολικός προϋπολογισμός Δημόσιας Δαπάνης της πρόσκλησης είναι **9.500.000,00 €**. Ο επιχορηγούμενος προϋπολογισμός κάθε επενδυτικής πρότασης δυνητικού δικαιούχου ενίσχυσης μπορεί να κυμαίνεται από **10.000,00 €** έως **330.000,00 €**. Το ποσοστό Δημόσιας Χρηματοδότησης ανέρχεται στο **60%** της αξίας του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών και το μέγιστο ποσό ενίσχυσης στις 200.000,00 €.

Διάρκεια των έργων

Η χρονική διάρκεια υλοποίησης των έργων δεν πρέπει να υπερβαίνει τους είκοσι τέσσερις (24) μήνες. Ως ημερομηνία έναρξης κάθε έργου λαμβάνεται η ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης/Χρηματοδότησης των έργων.

4. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ

Δικαιούχοι, που δύνανται να τύχουν δημόσιας χρηματοδότησης στο πλαίσιο της παρούσας δράσης, είναι οι παρακάτω φορείς:

Πολύ μικρές, Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις: κάθε μονάδα, με μία από τις νομικές μορφές που περιγράφονται στη συνέχεια, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα και οι Κωδικοί Αριθμοί Δραστηριότητας (ΚΑΔ) περιλαμβάνονται στους οριζόμενους στο Παράρτημα VII της πρόσκλησης.

Ειδικότερα στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης, επιλέξιμοι φορείς, που δύνανται να τύχουν δημόσιας χρηματοδότησης στην παρούσα Δράση είναι οι ακόλουθες κατηγορίες:

- **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Α :** Υφιστάμενες επιχειρήσεις που τηρούν Απλογραφικά ή Διπλογραφικά βιβλία, οι οποίες μέχρι **31/12/2018 έχουν τουλάχιστον δύο πλήρεις (ετήσιες) κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις** και
- **ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Β :** Νέες και υπό σύσταση επιχειρήσεις
 - **B.1** Νέες επιχειρήσεις που τηρούν Απλογραφικά ή Διπλογραφικά βιβλία και δεν εμπίπτουν στην παραπάνω κατηγορία των υφιστάμενων επιχειρήσεων (κατηγορία Α), ενώ έχουν συσταθεί μέχρι την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.
 - **B.2** Υπό σύσταση επιχειρήσεις. Οι επιχειρήσεις που θα συσταθούν και θα έχουν ημερομηνία έναρξης δραστηριότητας **μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης** του επενδυτικού σχεδίου και **πριν την πρώτη εκταμίευση της αναλογούσας επιχορήγησης**.

5. ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ - ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ

Η συνολική μέγιστη Δημόσια Δαπάνη της Πρόσκλησης εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε **9.500.000,00 €**, εκ των οποίων **5.500.000,00€** αφορούν χρηματοδοτήσεις επενδυτικών προτάσεων **υφιστάμενων επιχειρήσεων (Κατηγορία Α)** και **4.000.000,00€** χρηματοδοτήσεις επενδυτικών προτάσεων **νέων – υπό σύσταση επιχειρήσεων (Κατηγορία Β)**, όπως αυτές ορίζονται στο Κεφάλαιο 4 της παρούσας. Στην περίπτωση μη κάλυψης του προϋπολογισμού μίας εκ των δύο κατηγοριών είναι δυνατή η μεταφορά του αδιάθετου προϋπολογισμού στην άλλη κατηγορία.

Η ένταση της ενίσχυσης για τις επιχειρήσεις προσδιορίζεται σε **60% για τις επιλέξιμες δαπάνες** και μέγιστο ποσό ενίσχυσης σε κάθε περίπτωση τις **200.000,00€** (ή 100.000 ευρώ για τον τομέα των οδικών εμπορευματικών μεταφορών για λογαριασμό τρίτων) με βάση τον Κανονισμό (ΕΕ) 1407/2013 (De – minimis).

Ιδιωτική Συμμετοχή

Για την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής, ο δυνητικός δικαιούχος της ενίσχυσης μπορεί να χρησιμοποιήσει ίδιους πόρους (ίδια συμμετοχή) ή/και δάνειο. Το δάνειο που θα χρησιμοποιηθεί είναι δυνατόν να υποστηρίζεται από τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ.

Σε περίπτωση που χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ συνδυάζονται με επιχορηγήσεις :

- Οι διατάξεις που ισχύουν για τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ εφαρμόζονται σε όλες τις μορφές στήριξης για τις εν λόγω πράξεις.
- Πρέπει να τηρούνται οι ισχύοντες κανόνες της Ένωσης περί κρατικών ενισχύσεων και συνδυασμού επιχορηγήσεων με χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ.
- Πρέπει να διενεργούνται χωριστές λογιστικές εγγραφές για την κάθε μορφή στήριξης.
- Μπορεί ο συνδυασμός τους να καλύπτει την ίδια δαπάνη υπό τον όρο ότι το άθροισμα όλων των συνδυασμένων μορφών στήριξης δεν υπερβαίνει το συνολικό ποσό της συγκεκριμένης δαπάνης (το τμήμα χρηματοδοτικού εργαλείου υποστηριζόμενο από το ΕΣΠΑ

μαζί με την Επιχορήγηση να είναι μικρότερο ή ίσο του επιχορηγούμενου π/υ του επενδυτικού σχεδίου).

- Οι επιχορηγήσεις δεν χρησιμοποιούνται για την αποπληρωμή στήριξης που ελήφθη από χρηματοδοτικά εργαλεία ΕΣΠΑ.
- Τα χρηματοδοτικά εργαλεία ΕΣΠΑ δεν χρησιμοποιούνται για την προχρηματοδότηση επιχειρήσεων.
- Επισημαίνεται ότι όταν το χρηματοδοτικό εργαλείο εμπεριέχει ενίσχυση, το Ακαθάριστο Ισοδύναμο Επιχορήγησης (ΑΙΕ) αυτής σωρεύει με την επιχορήγηση κατά τον υπολογισμό του ορίου που θέτουν οι Κανονισμοί χορήγησης των ενισχύσεων.

Η ιδιωτική συμμετοχή του δικαιούχου της ενίσχυσης (επιχείρηση) αποδεικνύεται με την εξόφληση των παραστατικών σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα πρόσκληση.

Η δυνατότητα κάλυψης της ιδιωτικής συμμετοχής αποτελεί βαθμολογούμενο κριτήριο.

6. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Η παρούσα δράση / πρόσκληση αφορά στην ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων Πολύ Μικρών, Μικρών και Μεσαίων υφιστάμενων ή υπό σύσταση Επιχειρήσεων για την ενίσχυση της ίδρυσης ή/και του εκσυγχρονισμού τους που στοχεύουν να αυξήσουν την ανταγωνιστικότητα τους και να αναπτυχθούν μέσω της επένδυσης τους στην ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών.

Οι ενισχυόμενες επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στους τομείς παραγωγικής δραστηριότητας που περιλαμβάνονται στους οριζόμενους (επιλέξιμους) Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας (ΚΑΔ) στο Παράρτημα VII της πρόσκλησης, ενώ σε κάθε περίπτωση δεν ενισχύονται δραστηριότητες που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 (De minimis).

Ειδικότερα, **δεν** προβλέπονται οι κάτωθι περιπτώσεις ενίσχυσης :

1.

α) ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, που εμπίπτουν στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 104/2000 του Συμβουλίου,

β) ενισχύσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων,

γ) ενισχύσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας γεωργικών προϊόντων, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

i) όπου το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα τέτοιων προϊόντων που πωλούνται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις

ii) όπου η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση απόδοσης της εν μέρει ή εξ ολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς.

δ) ενισχύσεις για δραστηριότητες που σχετίζονται με εξαγωγές προς τρίτες χώρες ή προς τα κράτη μέλη, ιδίως δε ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, με τη δημιουργία και τη λειτουργία δικτύου διανομής ή με άλλες τρέχουσες δαπάνες που σχετίζονται με την εξαγωγική δραστηριότητα και

ε) ενισχύσεις για τις οποίες τίθενται ως όρος η χρήση εγχώριων αγαθών αντί των εισαγόμενων.

2. Στην περίπτωση επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους τομείς οι οποίοι αναφέρονται στα στοιχεία α, β, ή γ της ανωτέρω παραγράφου και δραστηριοποιούνται επίσης σε έναν ή περισσότερους επιλέξιμους τομείς δραστηριότητας, ο κανονισμός ΕΕ 1407/2013 εφαρμόζεται σε ενισχύσεις χορηγούμενες στους επιλέξιμους τομείς ή δραστηριότητες, υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει σαφής διαχωρισμός των δραστηριοτήτων ή διάκριση του κόστους, έτσι ώστε οι εξαιρούμενες δραστηριότητες να μην λαμβάνουν ενίσχυση ή σσονος σημασίας.

7. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Από τους πόρους της συγκεκριμένης Δράσης καλύπτονται οι δαπάνες για επενδύσεις σε κτιριακές εγκαταστάσεις, μηχανήματα – εξοπλισμό, άυλα στοιχεία ενεργητικού, τεχνολογική αναβάθμιση – ΤΠΕ, συμβουλευτικές υπηρεσίες, συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις, μισθολογικό κόστος νέου προσωπικού & λειτουργικές δαπάνες.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του επενδυτικού έργου θα πρέπει να διαμορφώνεται σύμφωνα με τους περιορισμούς που αναφέρονται στον παρακάτω πίνακα:

A/A	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ / ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΑΠΑΝΩΝ	ΑΝΩΤΑΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ / ΠΟΣΟ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ/ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ ΣΤΟΝ ΣΥΝΟΛΙΚΟ Π/Υ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
1	Επενδύσεις σε κτιριακές εγκαταστάσεις	50%
2	Μηχανήματα - εξοπλισμός	90%
3	Άυλα στοιχεία ενεργητικού	60%
4	Τεχνολογική αναβάθμιση - ΤΠΕ	40%
5	Συμβουλευτικές υπηρεσίες	15% και μέχρι 20.000€
6	Συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις	20% και μέχρι 30.000€
7	Δαπάνες προσωπικού (Μισθολογικό κόστος νέου προσωπικού)	25% και μέχρι 30.000€ (ανώτατο όριο : 12.000 ανά ΕΜΕ)
8	Λειτουργικές δαπάνες	10%

Ανάλυση Επενδυτικών Δαπανών:
ΚΔ 1) Επενδύσεις σε κτιριακές εγκαταστάσεις

Επενδυτικές δαπάνες για κατασκευή (επέκταση υφιστάμενης και ανέγερση νέας), αναβάθμιση, διαμόρφωση κτιριακών υποδομών, για τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης ή τη διαφοροποίηση της παραγωγής μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης σε νέα προϊόντα και υπηρεσίες.

Οι κτιριακές επενδύσεις περιλαμβάνουν ενδεικτικά:

- Κτιριακές εργασίες, ηλεκτρομηχανολογικές εργασίες, εγκατάσταση δικτύων και ειδικές εγκαταστάσεις, στους χώρους παραγωγής, αποθήκευσης και διάθεσης προϊόντων, εργαστηριακούς χώρους, χώρους παροχής υπηρεσιών και χώρου διοίκησης της επιχείρησης.
- Εργασίες βελτίωσης, αναβάθμισης και διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου,
- Εργασίες προμήθειας και εγκατάστασης συστημάτων αυτοματοποίησης και ποιοτικού ελέγχου, που συνδέονται πάγια με τις κτιριακές υποδομές με τρόπο μόνιμο και σταθερό, ώστε ο διαχωρισμός τους να μην είναι εφικτός για χρήση σε άλλο χώρο.
- Κατασκευές, διαμορφώσεις, επεκτάσεις, διαρρυθμίσεις των κτιριακών εγκαταστάσεων που αποβλέπουν στη διευκόλυνση πρόσβασης των ΑμεΑ, σύμφωνα με τις Οδηγίες Σχεδιασμού για ΑμεΑ «Σχεδιάζοντας για όλους» του ΥΠΕΚΑ.

Οι δαπάνες κατασκευής, αναβάθμισης, διαμόρφωσης κτιριακών εγκαταστάσεων προκύπτουν από υποβαλλόμενη πλήρη τεχνική μελέτη, υπογεγραμμένη από αρμόδιο / αρμόδιους μηχανικό / μηχανικούς και είναι σύμφωνες με τις απαραίτητες εγκρίσεις και αδειοδοτήσεις, όπως ορίζει η κείμενη νομοθεσία.

Οι δαπάνες εργασιών πρέπει να γίνονται μετά την έκδοση των προβλεπόμενων από τη νομοθεσία αδειών, ειδάλλως θα είναι μη επιλέξιμες.

Απαραίτητες προϋποθέσεις για την υλοποίηση των κτιριακών δαπανών είναι:

- η προσκόμιση της απαιτούμενης -σύμφωνα με τον ισχύοντα Οικοδομικό Κανονισμό- άδειας για τις εκτελούμενες εργασίες.
- η ύπαρξη ιδιοκτησίας ή παραχώρησης χρήσης ή μίσθωση ή νόμιμη σύσταση επικαρπίας επί του ακινήτου σε ισχύ κατά το χρόνο πραγματοποίησης της δαπάνης και για χρονικό διάστημα τουλάχιστον οκτώ (8) ετών. Η περίοδος της οκταετίας υπολογίζεται από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης της επένδυσης. Η ιδιοκτησία, η μίσθωση, η σύσταση επικαρπίας ή η παραχώρηση χρήσης θα πρέπει να καταδεικνύεται με το 1^ο αίτημα πιστοποίησης και πριν την καταβολή της δημόσιας επιχορήγησης.

Σημειώνεται ότι:

- Δεν είναι επιλέξιμες οι εργοδοτικές εισφορές για κατασκευαστικές εργασίες, καθώς και οι δαπάνες που αφορούν σε δασμούς, φόρους και τέλη.
- Δεν είναι επιλέξιμες οι υποχρεωτικές και σχετιζόμενες είτε με την έκδοση αδειών είτε με την επίβλεψη δαπάνες.
- Δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες μελετών ανακαίνισης, διακόσμησης και λοιπές παρεμφερείς δαπάνες μελετών

ΚΔ 2) Μηχανήματα – εξοπλισμός

Επενδυτικές δαπάνες για απόκτηση ή χρηματοδοτική μίσθωση μηχανημάτων και εξοπλισμού, πάγιων στοιχείων για τον εκσυγχρονισμό ή την επέκταση της επιχειρηματικής εγκατάστασης ή τη διαφοροποίηση της παραγωγής μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης σε νέα προϊόντα και υπηρεσίες.

Τα μηχανήματα – εξοπλισμός πρέπει να είναι σύγχρονης τεχνολογίας, καινούργια και αμεταχείριστα. Για το λόγο αυτό, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να προσκομίζουν σχετική βεβαίωση του οίκου κατασκευής ή του προμηθευτή.

Οι επενδυτικές δαπάνες μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού περιλαμβάνουν ενδεικτικά:

- Προμήθεια ή/και χρηματοδοτική μίσθωση μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού για την παραγωγή, αποθήκευση, συντήρηση και διάθεση προϊόντων.
- Προμήθεια ή/και χρηματοδοτική μίσθωση εργαστηριακού εξοπλισμού για τον ποιοτικό έλεγχο της παραγωγής/ τη διασφάλιση της ποιότητας/ τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με διάφορα πρότυπα.
- Προμήθεια ή/και χρηματοδοτική μίσθωση συστημάτων αυτοματοποίησης και ποιοτικού ελέγχου παραγωγικής διαδικασίας.
- Προμήθεια ή/και χρηματοδοτική μίσθωση ειδικού εξοπλισμού για την ανάπτυξη υπηρεσιών.

Οι δαπάνες συντήρησης και επισκευής εξοπλισμού, που χρησιμοποιούνται ήδη από την επιχείρηση, δεν είναι επιλέξιμες.

Η χρηματοδοτική μίσθωση εξοπλισμού είναι επιλέξιμη όταν περιλαμβάνει υποχρέωση αγοράς του πάγιου στοιχείου, που αποτελεί το αντικείμενο της σύμβασης της χρηματοδοτικής μίσθωσης μετά την λήξη της περιόδου μίσθωσης, υπό όρους.

Η αγορά οχημάτων επαγγελματικής χρήσης **σχετικής με το αντικείμενο δραστηριότητας της επιχείρησης είναι επιλέξιμη**, υπό την προϋπόθεση ότι οι επιχειρήσεις θα χρησιμοποιήσουν τα οχήματα για ίδιες ανάγκες. Επιπλέον, για τις επιχειρήσεις του τομέα οδικών εμπορευματικών μεταφορών **δεν** είναι επιλέξιμη η απόκτηση οχήματος, σύμφωνα με το Καν. ΕΕ 1407/2013

Μεταφορικά Μέσα για χρήση εκτός της επιχείρησης

Επιλέξιμη δαπάνη στην υποκατηγορία αυτή αποτελεί η προμήθεια μεταφορικών μέσων επαγγελματικής χρήσης που χρησιμοποιείται για τη μεταφορά εξοπλισμού/υλικών. Η προμήθεια μεταφορικού μέσου είναι επιλέξιμη μέχρι του ποσοστού **20%** του επιλέξιμου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου και μέχρι του ποσού των **15.000,00 €**, εφόσον δικαιολογείται από την άσκηση δραστηριότητας της επιχείρησης και δεν προορίζεται για εκμίσθωση. Αποκλείεται ρητώς η αγορά επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης.

ΚΔ 3) Άυλα στοιχεία ενεργητικού

Οι επενδυτικές δαπάνες άυλων στοιχείων ενεργητικού περιλαμβάνουν ενδεικτικά δαπάνες που σχετίζονται με:

- Συστήματα διασφάλισης ποιότητας
- Το σχεδιασμό, την πιστοποίηση και τη συσκευασία / ετικέτα των προϊόντων/ υπηρεσιών.
- Την πιστοποίηση ή/και διαπίστευση (όπου απαιτείται) σύμφωνα με εξειδικευμένα πρότυπα για δικαίωμα εισόδου των προϊόντων της επιχείρησης σε συγκεκριμένες νέες αγορές – στόχους.
- Απόκτηση δικαιωμάτων Τεχνογνωσίας και αξιοποίησή τους για την αποτελεσματικότερη παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών
- Δημιουργία εμπορικού σήματος

Ενδεικτικά δύνανται να περιλαμβάνονται τα εξής:

- Σχεδιασμός προϊόντος/υπηρεσίας ή επανασχεδιασμός υφιστάμενων προϊόντων προς διάθεση σε νέες αγορές.
- Σχεδιασμός ή επανασχεδιασμός ετικέτας / συσκευασίας.
- Δοκιμές/επαλήθευσεις/πιστοποίηση προϊόντων/συσκευασίας προϊόντων από διαπιστευμένους φορείς (εσωτερικού ή εξωτερικού).
- Δοκιμές και έλεγχοι υλικών από διαπιστευμένους φορείς (εσωτερικού ή εξωτερικού).
- Δημιουργία Βάσεων Δεδομένων με Σχεδιαστικά και Κατασκευαστικά Στοιχεία των Παραγόμενων Προϊόντων.
- Πιστοποίηση Συστημάτων από διαπιστευμένους φορείς (εσωτερικού ή εξωτερικού).
- Διαδικασίες εξειδικευμένων σημάτων συμμόρφωσης.
- Διαδικασίες σχεδιασμού και εγκατάστασης συστημάτων διαχείρισης, ελέγχου και μέτρησης, λειτουργιών και διαδικασιών.

Επισημαίνεται, ότι:

- Όσα εκ των ανωτέρω σχετίζονται με πιστοποίηση, θα είναι επιλέξιμα μόνο εάν καταλήγουν σε λήψη της ζητούμενης Πιστοποίησης/ Διαπίστευσης.
- Οι εν λόγω δαπάνες είναι επιλέξιμες με την προϋπόθεση ότι κατά την τελική επαλήθευση /πιστοποίηση προσκομίζεται το σχετικό πιστοποιητικό που εκδίδεται από διαπιστευμένο φορέα πιστοποίησης, το οποίο θα πρέπει να έχει εκδοθεί έως την ημερομηνία της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου ή να τεκμηριώνεται αποδεδειγμένα ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την έκδοσή του, ήτοι να έχει ολοκληρωθεί θετικά η επιθεώρηση πιστοποίησης.
- Το κόστος για ανανέωση συστήματος πιστοποίησης δεν είναι επιλέξιμο.

Επιπλέον στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που αφορούν σε :

Ενισχύσεις Καινοτομίας

Απόκτηση, μεταφορά και χρήση δικαιωμάτων τεχνογνωσίας ή και αδειών εκμετάλλευσης για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου.

Οι δαπάνες αφορούν το σύνολο των ενεργειών που θα πραγματοποιηθούν για την απόκτηση, προστασία, μεταφορά και χρήση και εκμετάλλευση της απαιτούμενης τεχνογνωσίας (π.χ. αγορά δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, αδειών εκμετάλλευσης, τεχνογνωσίας, μη κατοχυρωμένων τεχνικών γνώσεων, αγορά προτύπων ή αδειών εκμετάλλευσης προτύπων

κλπ.) για την υλοποίηση των προτεινόμενων έργων. Η αποκτώμενη τεχνογνωσία θα πρέπει να συνδέεται με τη μορφή και τους στόχους του επενδυτικού σχεδίου και να συνοδεύεται από τα απαιτούμενα παραδοτέα.

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται οι ακόλουθες δαπάνες:

Δαπάνες για άυλα στοιχεία ενεργητικού. Αφορά σε δαπάνες για την απόκτηση, την επικύρωση και την προστασία των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και λοιπών άυλων στοιχείων ενεργητικού (σχετίζονται με την απονομή δικαιώματος που προκύπτει ως αποτέλεσμα ερευνητικών δραστηριοτήτων που εκτελεί, χρηματοδοτεί ή στις οποίες συμμετέχει ο δικαιούχος).

Δαπάνες για υπηρεσίες καινοτομίας. Οι συμβουλευτικές υπηρεσίες, η συνδρομή και η επαγγελματική κατάρτιση στους τομείς της μεταφοράς γνώσεων, της απόκτησης, της προστασίας και της εκμετάλλευσης άυλων στοιχείων ενεργητικού, της χρήσης προτύπων και κανονισμών που τα εμπεριέχουν (σύμβαση παροχής υπηρεσιών, οι οποίες χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για το έργο).

Γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας. Προκειμένου να είναι επιλέξιμες οι σχετικές δαπάνες, οι γνώσεις και τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας θα πρέπει να αγοράστηκαν ή να ελήφθησαν -bought or licensed- με άδεια εκμετάλλευσης από εξωτερικές πηγές, με τήρηση της αρχής των ίσων αποστάσεων. Για τις δαπάνες της υποκατηγορίας ισχύουν τα προβλεπόμενα στο Άρθρο 16 (περίπτωση Ε) της ΥΑΕΚΕΔ.

ΚΔ 4) Τεχνολογική αναβάθμιση - ΤΠΕ

Οι επιλέξιμες δαπάνες αυτής της υποκατηγορίας αφορούν σε:

- Αναβάθμιση τεχνολογικών υποδομών, ενσωμάτωση εξοπλισμού ΤΠΕ. Προμήθεια - μεταφορά - εγκατάσταση νέων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού πληροφορικής όπως πχ. ηλεκτρονικοί υπολογιστές, εξοπλισμός μηχανογράφησης και ηλεκτρονικής δικτύωσης.
- Κόστη Αδειών χρήσης λογισμικού ή σύμβασης παροχής υπηρεσιών συντήρησης για μέχρι ένα έτος από το χρόνο προμήθειας. Στα παραδοτέα υλοποίησης θα πρέπει να είναι σαφής ο τρόπος παροχής της άδειας χρήσης λογισμικού ή υπηρεσίας, π.χ. per named/concurrent user, per server, /CPU κ.τ.λ. Τα λογισμικά δύναται να αφορούν (ενδεικτικά) σε:
 - αυτοματοποίηση της παραγωγής
 - ποιοτικό έλεγχο των παραγόμενων προϊόντων
 - διασύνδεση των επιχειρήσεων με εθνικά ή διεθνή δίκτυα
 - ανάπτυξη δραστηριοτήτων e- business, e-marketing και e-commerce, σύνδεση σε e-marketplaces
 - ψηφιακές εφαρμογές διαδικτυακής προβολής (π.χ. search engine optimizations, accelerators κτλ.)
 - ανάπτυξη και εφαρμογή εξειδικευμένων προγραμμάτων διαχείρισης πελατών ή προσωπικού της επιχείρησης (τύπου ERP, CRM, HRMS)
 - διαχείριση εγγράφων και υποστήριξη διαδικασιών.
- Κόστη υιοθέτησης υπηρεσιών cloud computing
- Κόστος για την εγκατάσταση και τυχόν παραμετροποίηση του λογισμικού, καθώς και το κόστος εκπαίδευσης του προσωπικού. Οι εν λόγω δαπάνες είναι επιλέξιμες μέχρι το **20% του κόστους αγοράς του αντίστοιχου λογισμικού.**

ΚΔ 5) Συμβουλευτικές υπηρεσίες

Επιλέξιμες στη συγκεκριμένη κατηγορία δαπανών είναι οι :

- Δαπάνες για την υποστήριξη της επιχείρησης στη συμμετοχή σε διαγωνισμούς, που αφορούν την προώθηση νέων προϊόντων/υπηρεσιών της επιχείρησης ή την επέκτασή της σε νέες αγορές.
- Δαπάνες τεχνικής υποστήριξης για τη σύναψη συμβάσεων συνεργασίας με οίκους του

εξωτερικού ή Κοινών Επιχειρήσεων (Joint-Ventures), που αφορούν νέες αγορές ή νέα προϊόντα /υπηρεσίες.

- Δαπάνες εκπόνησης μελετών και ερευνών όπως έρευνες αγοράς, μελέτες benchmarking, οργάνωσης διοίκησης, σκοπιμότητας, αναδιοργάνωσης των επιμέρους λειτουργιών της επιχείρησης, ανασχεδιασμού επιχειρηματικών διαδικασιών (reengineering), τυποποίησης διαδικασιών, εκτίμησης επιχειρηματικού κινδύνου - risk analysis, marketing plan.
- Υπηρεσίες διαχείρισης - παρακολούθησης του επενδυτικού σχεδίου

Σημειώνεται ότι:

- Το συνολικό κόστος παρακολούθησης και διοίκησης του επενδυτικού σχεδίου δεν θα πρέπει να ξεπερνά τις 5.000€.
- **Οι πιθανές δαπάνες ταξιδιών των συμβούλων συμπεριλαμβάνονται στην συνολική αμοιβή τους και δεν είναι επιλέξιμες ως διακριτές δαπάνες.**
- Για κάθε συμβουλευτική υπηρεσία, πρέπει να υπάρχει σχετική σύμβαση με την επιχείρηση. Η εν λόγω σύμβαση ανεξαρτήτως του κόστους της συμβουλευτικής υπηρεσίας, θα πρέπει να είναι νομίμως καταχωρημένη στο taxisnet.
- Οι δαπάνες για τις μελέτες πυροπροστασίας, περιβαλλοντικών επιπτώσεων, απόκτησης άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας της επιχείρησης ή νόμιμου απαλλακτικού από αυτήν, καθώς και για μελέτες επαγγελματικού κινδύνου και άλλες παρεμφερείς μελέτες **δεν** είναι επιλέξιμες.
- Μελέτες έκδοσης οικοδομικών αδειών δεν είναι επιλέξιμες

ΚΔ 6) Συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες μίσθωσης, εγκατάστασης και διαχείρισης περιπτέρου για συμμετοχή της επιχείρησης σε οποιαδήποτε εμπορική έκθεση.

Περιλαμβάνονται ενέργειες/δαπάνες που ενδεικτικά δύναται να αφορούν σε :

- Συμμετοχή σε επαγγελματικές εκθέσεις **ως εκθέτης** στην Ελλάδα ή/και στο εξωτερικό, με κατ' ελάχιστο να πληρούνται τα παρακάτω χαρακτηριστικά:
 - i. η συμμετοχή πρέπει να αφορά είτε στην προώθηση **υπαρχόντων** προϊόντων ή/και υπηρεσιών σε νέες αγορές, είτε στην προώθηση **νέων** προϊόντων ή/και υπηρεσιών **σε δεδομένες για την επιχείρηση-εκθέτη** αγορές,
 - ii. στην περίπτωση συμμετοχής σε επαγγελματικές εκθέσεις που γίνονται στην **Ελλάδα**, το συνολικό επιλέξιμο κόστος δεν θα υπερβαίνει τις **7.000 € ανά έκθεση**
 - iii. στην περίπτωση συμμετοχής σε επαγγελματικές εκθέσεις που γίνονται στο **Εξωτερικό**, το συνολικό επιλέξιμο κόστος δεν θα υπερβαίνει τις **14.000 €** ανά έκθεση

Αναλυτικά επιλέξιμες δαπάνες της κατηγορίας «**Συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις**» είναι:

- Το κόστος συμμετοχής και το κόστος καταχώρισης/εγγραφής στον κατάλογο της Έκθεσης.
- Έξοδα μετακίνησης και διαμονής **έως τεσσάρων (4) εκπροσώπων** της επιχείρησης που θα συμμετέχουν σε κάθε εμπορική έκθεση, που αφορούν σε αεροπορικά εισιτήρια Οικονομικής θέσης, επιμέρους μετακινήσεις προς και από το χώρο διοργάνωσης της έκθεσης και διαμονή μέχρι του ποσού των 300€ ανά άτομο ανά ημέρα.
- Ενοίκιο περιπτέρου, κόστος κατασκευής/διαμόρφωσης αυτού και ενοικίαση απαιτούμενου εξοπλισμού π.χ. οπτικοακουστικός εξοπλισμός για τις ανάγκες προβολής.
- Κόστος αποστολής και επιστροφής των εκθεμάτων (συμπεριλαμβανομένου και του κόστους ασφάλισης αυτών).
- Αμοιβές εξειδικευμένων εξωτερικών συνεργατών απαραίτητων για τη διαχείριση/λειτουργία του περιπτέρου (πχ Διερμηνέας, Φύλακας περιπτέρου κλπ.). Το κόστος των αμοιβών αυτών συνολικά δεν μπορεί να υπερβαίνει ως ποσοστό το **20%** της εγκεκριμένης κατά την ένταξη συνολικής δαπάνης για κάθε έκθεση.
- Κόστος σχεδιασμού και μετάφρασης φυλλαδίου/ων. Το συνολικό επιλέξιμο κόστος σχεδιασμού δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των **1.000€** ανά ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ εντύπου.

ΚΔ 7) Δαπάνες προσωπικού (Μισθολογικό κόστος νέου προσωπικού)

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που αφορούν στο μισθολογικό κόστος νεοπροσλαμβανόμενου προσωπικού από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης. Σημειώνεται ότι δεν είναι επιλέξιμη η πρόσληψη συζύγων και συγγενών α' και β' βαθμού των μετόχων ή/και εταίρων της επιχείρησης (για τις νέες και νεοσύστατες επιχειρήσεις), καθώς και συζύγων και συγγενών α' και β' βαθμού του φυσικού προσώπου ή των μετόχων/εταίρων του νομικού προσώπου που υποβάλλει το επενδυτικό σχέδιο (για τις υπό σύσταση επιχειρήσεις).

Το μισθολογικό κόστος απασχολούμενων στην επιχείρηση είναι επιλέξιμο υπό τους ακόλουθους όρους:

- Οι εργαζόμενοι να απασχολούνται στην επιχείρηση με εξαρτημένη πλήρη απασχόληση (μισθωτή εργασία).
- Δαπάνες στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες κατά τη διάρκεια υλοποίησης της πράξης. Οι δαπάνες της κατηγορίας αυτής περιλαμβάνονται στο συνολικό επιχορηγούμενο προϋπολογισμό του επενδυτικού σχεδίου και μέχρι του επιλέξιμου ορίου.
- Η επιχορήγηση νεοπροσλαμβανόμενου Προσωπικού, αφορά σε επιχορηγούμενες ετήσιες μονάδες εργασίας (ΕΜΕ) πρόσθετες ως προς τις ΕΜΕ της επιχείρησης κατά το έτος 2019 και με υποχρέωση διατήρησης των ΕΜΕ έτους 2019 καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου.
- Η τήρηση του παραπάνω όρου, ελέγχεται κατά την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου.
- Ε.Μ.Ε. μισθωτής εργασίας το κόστος της οποίας επιχορηγείται από άλλο Φορέα (π.χ. ΟΑΕΔ), προσμετράται στη διατήρηση προσωπικού. Ωστόσο, το μισθολογικό κόστος αυτής της ΕΜΕ δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη προς συγχρηματοδότηση στην παρούσα κατηγορία δαπανών.
- Για να είναι επιλέξιμο το μισθολογικό κόστος της νέας θέσης εργασίας θα πρέπει ο εργαζόμενος που την καταλαμβάνει να είναι άνεργος εγγεγραμμένος στον ΟΑΕΔ, πριν την ημερομηνία πρόσληψής του και δε θα πρέπει να έχει προηγούμενη σχέση εργασίας με την επιχείρηση κατά το τελευταίο 12μηνο πριν την υποβολή της επενδυτικής πρότασης. Αυτό θα αποδεικνύεται προσκομίζοντας βεβαίωση από τον ΟΑΕΔ όπου θα αναγράφεται η περίοδος εγγραφής του.
- Δεν είναι επιλέξιμο το κόστος ατόμων τα οποία κάνουν πρακτική άσκηση
- Όλοι οι υπολογισμοί γίνονται σε ΕΜΕ. Εργαζόμενοι που απασχολούνται με μερική απασχόληση λογίζονται ως κλάσματα ΕΜΕ.

ΚΔ 8) Λειτουργικές Δαπάνες

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες λειτουργίας της επιχείρησης για τη διάρκεια υλοποίησης του έργου (από την υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης) και αφορούν διάφορα λειτουργικά έξοδα (ενοίκια επαγγελματικού χώρου, δαπάνες ηλεκτρισμού, σταθερής και κινητής επαγγελματικής τηλεφωνίας, διαδικτύου, ύδρευσης, θέρμανσης, λοιπές κοινόχρηστες δαπάνες, δαπάνες φιλοξενίας σε θερμοκοιτίδες- με την προϋπόθεση αυτές να συμπεριλαμβάνονται στο Μητρώο δομών ενεργού στήριξης νεοφυούς επιχειρηματικότητας του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, κ.α.).

Οι επιλέξιμες δαπάνες πληρούν τους όρους που καθορίζει η με αρ. πρωτ. 137675/ΕΥΘΥ1016/19-12/2018 (ΦΕΚ 5968/Β/31-12- 2018) Απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης. Η επένδυση διατηρείται στην περιοχή όπου χορηγείται η ενίσχυση για τουλάχιστον τρία (3) χρόνια, μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης. Αυτό δεν εμποδίζει την αντικατάσταση μονάδας ή εξοπλισμού που κατέστησαν παρωχημένα ή υπέστησαν βλάβες κατά την περίοδο αυτή, εφόσον η οικονομική δραστηριότητα διατηρείται στη συγκεκριμένη περιοχή κατά την ανωτέρω ελάχιστη απαιτούμενη περίοδο και κατόπιν έγκρισης του αιτήματος από το αρμόδιο όργανο παρακολούθησης της πράξης.

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται δαπάνες, που αφορούν στην υλοποίηση του

επενδυτικού σχεδίου και είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου και ειδικότερα οι ακόλουθες:

i. Ενοίκια επαγγελματικού χώρου: Περιλαμβάνει το κόστος ενοικίων του τόπου υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου. Η επιχείρηση θα πρέπει να λειτουργεί ανεξάρτητα και σε κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο (εκτός του χώρου της κατοικίας κύριας ή δευτερεύουσας- του επαγγελματία/επιχειρηματία), κατά τρόπο ώστε να εξυπηρετεί ικανοποιητικά το σκοπό της. Το χαρτόσημο αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη. Ωστόσο, σε περίπτωση που η δαπάνη του ενοικίου δεν συμπεριλαμβάνει το χαρτόσημο δεν επηρεάζεται η επιλεξιμότητα της δαπάνης ενοικίου. Οι δαπάνες ενοικίου **δεν** είναι επιλέξιμες εφόσον ο μισθωτής είναι σύζυγος ή συγγενής έως και 2ου βαθμού με τον εκμισθωτή. Σε περίπτωση νομικού προσώπου, η εν λόγω προϋπόθεση ισχύει για όλους τους εταίρους. **Επισημαίνεται ότι δεν επιτρέπεται η συστέγαση επιχειρήσεων.**

ii. Λοιπές λειτουργικές δαπάνες και κοινόχρηστες δαπάνες: Θα γίνονται δεκτές δαπάνες ηλεκτρισμού, σταθερής επαγγελματικής τηλεφωνίας, διαδικτύου, ύδρευσης, θέρμανσης και λοιπές κοινόχρηστες δαπάνες που αφορούν αποκλειστικά την επιχείρηση. Επιλέξιμοι είναι οι λογαριασμοί που εκδίδονται στην επωνυμία της επιχείρησης.

Γενικές Επισημάνσεις

1. Ως ημερομηνία επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται **η ημερομηνία υποβολής της αίτησης** χρηματοδότησης.
2. Οι επιλέξιμες δαπάνες πληρούν τους όρους που καθορίζει η αριθ. 137675/ ΕΥΘΥ 1016/19.12.2018 Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας & Ανάπτυξης (ΦΕΚ 5968/Β/31.12.2018)
3. Για την περίπτωση τιμολογίων που είναι ξενόγλωσσα (εκτός αγγλικής) και δυσκολεύουν την απόφαση για την επιλεξιμότητα τους μπορεί να ζητηθεί η μετάφραση τους στην ελληνική γλώσσα, από επίσημο φορέα. Επίσης θα προσκομίζονται για την πιστοποίηση των δαπανών όλα τα συνοδευτικά έγγραφα και οι αντίστοιχες τραπεζικές συναλλαγές, ώστε να είναι δυνατή η ύπαρξη αξιόπιστης και επαρκούς διαδρομής ελέγχου για την προμήθεια, τη διακίνηση των προϊόντων και την εξόφληση του προμηθευτή.
4. Για τον έλεγχο των τιμών, οι αρμόδιοι μπορούν να ελέγχουν τα στοιχεία αξίας των συστημάτων αυτοματισμού, των άυλων στοιχείων ενεργητικού και του εξοπλισμού ΤΠΕ και μπορεί να ζητούν από το δικαιούχο, τον προμηθευτικό οίκο ή και τρίτους πρόσθετα, κατά την κρίση τους, στοιχεία και πληροφορίες για εξακρίβωση της αξίας για τον έλεγχο των τιμών.
5. Για τον έλεγχο του κόστους των δαπανών της επένδυσης μπορούν να χρησιμοποιούνται από τους αρμόδιους κάθε είδους αποδεικτικά στοιχεία.
6. Όλες οι δαπάνες θα εξετάζονται για την επιλεξιμότητα τους, το εύλογο του κόστους καθώς και για τη σκοπιμότητα τους σε σχέση με την επιχείρηση και το επιχειρηματικό σχέδιο κατά την πιστοποίησή τους. Σε περίπτωση που οι δαπάνες που πιστοποιούνται δεν κριθούν επιλέξιμες, εύλογες ή/και σχετικές με την επιλέξιμη δραστηριότητα της επιχείρησης κατά την πιστοποίησή τους, θα γίνεται δεκτό μόνο το ποσό που χαρακτηρίζεται ως επιλέξιμο, εύλογο και σχετικό.
7. Δεν γίνονται αποδεκτές ως επιλέξιμες δαπάνες, πάσης φύσεως παραστατικά αυτοτιμολόγησης σε περίπτωση λήψης υπηρεσιών (αποδείξεις δαπανών, τιμολόγια αυτοπαράδοσης κ.α.)
8. Δεν γίνονται αποδεκτές ως επιλέξιμες δαπάνες ιδιοκατασκευής.
9. Συμβάσεις ή Ιδιωτικά Συμφωνητικά συντάσσονται, κατατίθενται στην φορολογική αρχή και προσκομίζονται υποχρεωτικά, όταν αυτό απαιτείται από τη Φορολογική Νομοθεσία.
10. Δεν επιτρέπεται η συστέγαση επιχειρήσεων αν στο επενδυτικό σχέδιο περιέχονται δαπάνες για επενδύσεις σε κτιριακές εγκαταστάσεις. Με τον όρο συστέγαση νοείται η εγκατάσταση της επιχείρησης σε ίδιο, μη διακριτό χώρο με άλλη επιχείρηση.

8. ΜΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Επιπλέον όσων αναφέρονται ανωτέρω δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες οι παρακάτω:

- i. Δαπάνες που πραγματοποιούνται πριν από τον χρόνο έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών.
- ii. Δαπάνες εργασιών που πραγματοποιούνται πριν την έγκριση των προβλεπόμενων από τη νομοθεσία αδειών και εγκρίσεων.

- iii. Εργοδοτικές εισφορές για κατασκευαστικές εργασίες, καθώς και δαπάνες που αφορούν σε δασμούς, φόρους, τέλη.
- iv. Δαπάνες που αφορούν την σύνταξη του επενδυτικού σχεδίου.
- v. Χρεωστικοί τόκοι, οι προμήθειες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, τα έξοδα συναλλάγματος και οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές, καθώς και τα λοιπά καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα του δικαιούχου.
- vi. Η αγορά μη οικοδομημένης και οικοδομημένης γης.
- vii. Ο φόρος προστιθέμενης αξίας, εκτός της περίπτωσης που δεν είναι ανακτήσιμος δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας για τον ΦΠΑ. Ο ΦΠΑ είναι επιλέξιμη δαπάνη, εφ' όσον ο δικαιούχος δεν έχει δικαίωμα έκπτωσης ή επιστροφής του ΦΠΑ σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα ΦΠΑ, όπως εκάστοτε ισχύει. Ειδικότερα, είναι επιλέξιμη δαπάνη εφ' όσον βαρύνει δαπάνες που συνδέονται με την άσκηση εξαιρούμενων ή απαλλασσόμενων του ΦΠΑ δραστηριοτήτων του δικαιούχου και μόνο για το μέρος αυτό. Ο ΦΠΑ, που μπορεί να ανακτηθεί με οποιονδήποτε τρόπο δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη ακόμη και εάν δεν ανακτάται από το δικαιούχο. Ο ΦΠΑ, που βαρύνει δαπάνες, που χρησιμοποιούνται για την άσκηση δραστηριοτήτων, που υπάγονται στα ειδικά καθεστώτα κατ' αποκοπή καταβολής του φόρου δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη. Στις περιπτώσεις που ο ΦΠΑ βαρύνει δαπάνες οι οποίες χρησιμοποιούνται τόσο για την άσκηση δραστηριοτήτων για τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης, όσο και για την άσκηση δραστηριοτήτων για τις οποίες παρέχεται το σχετικό δικαίωμα, ο ΦΠΑ είναι επιλέξιμη δαπάνη κατά το ποσοστό, που δεν μπορεί να ανακτηθεί (ΣΔΕ, άρθρο 22, Κ. 1303/2013, άρθρο 69, παρ.3).
- viii. Οι δαπάνες που αφορούν σε παραστατικά, που δεν έχουν εξοφληθεί πριν την ημερομηνία διενέργειας της επαλήθευσης από αρμόδιο όργανο.
- ix. Κρατήσεις υπέρ του ίδιου του δικαιούχου ή για λογαριασμό του ή παρακρατήσεις, που επιστρέφουν στο δικαιούχο με οποιοδήποτε τρόπο.
- x. Οι δαπάνες για κάθε είδους πρόστιμα, χρηματικές ποινές και έξοδα για την επίλυση διαφορών.
- xi. Οι δαπάνες προμήθειας ή χρηματοδοτικής μίσθωσης μεταχειρισμένου εξοπλισμού.
- xii. Τα έξοδα αντικαταβολής
- xiii. Δαπάνες custom made λογισμικά.

9. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ – ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ – ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Η παρακολούθηση των έργων θα γίνεται από τον ΕΦΔ καθώς και άλλα εξουσιοδοτημένα όργανα ελέγχου διατηρούν το δικαίωμα, να ελέγχουν όποτε κρίνεται απαραίτητο, την πορεία του φυσικού και του οικονομικού αντικειμένου του έργου. Η παρακολούθηση και ο έλεγχος της υλοποίησης των έργων πραγματοποιείται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τους μηχανισμούς ελέγχου και παρακολούθησης του ΕΣΠΑ. Ο ΕΦΔ, η ΕΥΔΕΠ ΠΠΕΛ καθώς και άλλα εξουσιοδοτημένα όργανα της Ελλάδας και της ΕΕ διατηρούν το δικαίωμα να ελέγχουν, όποτε κρίνεται απαραίτητο, την πορεία υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου με επισκέψεις στο χώρο εκτέλεσης του και στην έδρα του δικαιούχου και/ή με επαλήθευση των στοιχείων που υποβάλλονται από τους δικαιούχους.

Αίτημα Επαλήθευσης

Τα Αιτήματα Επαλήθευσης - Πιστοποίησης υποβάλλονται από το δικαιούχο ηλεκτρονικά στο ΠΣΚΕ καταχωρώντας τα σχετικά πεδία του σημείου «ΑΙΤΗΜΑ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ» του ΠΣΚΕ.

Ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει σε φυσική μορφή τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και παραστατικά όπως αυτά καθορίζονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ της πρόσκλησης.

Αίτημα Ενδιάμεσης Επαλήθευσης - δαπανών είναι δυνατόν να υποβληθεί μόνο μία (1) φορά, μετά την εκτέλεση τουλάχιστον του **50%** και έως **80%** του επιχορηγούμενου φυσικού και οικονομικού αντικειμένου (υποβληθείσες δαπάνες) και οπωσδήποτε νωρίτερα από δεκαοχτώ (18) μήνες μετά την απόφαση ένταξης της πράξης.

Σε ενταγμένες επενδύσεις για τις οποίες:

- Είτε δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα το αίτημα αυτό
- είτε επί υποβληθέντος τέτοιου αιτήματος και μετά την κάλυψη τυχόν εκκρεμοτήτων και

ελλείψεων σύμφωνα με τις επόμενες παραγράφους της παρούσας ενότητας, πιστοποιούνται δαπάνες σε ποσοστό μικρότερο του 40% του εγκεκριμένου Π/Υ τους,

ανακαλείται η Απόφαση Ένταξης αυτών από το Πρόγραμμα και κινείται η διαδικασία επιστροφής εντόκως της τυχόν καταβληθείσας δημόσιας χρηματοδότησης σύμφωνα με το ισχύον κατά περίπτωση Θεσμικό Πλαίσιο.

Ο περιορισμός του ενός (1) Αιτήματος Ενδιάμεσης Επαλήθευσης - Πιστοποίησης δαπανών αναφέρεται σε εγκεκριμένο από τον ΕΦΔ και όχι σε υποβληθέν αίτημα από τον Δικαιούχο επενδυτή.

Αίτημα Τελικής Επαλήθευσης - Πιστοποίησης μπορεί να υποβληθεί το αργότερο, εντός τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών μετά την τυπική ημερομηνία λήξης της σχετικής πράξης. Έχει ως στόχο την πιστοποίηση ολοκλήρωσης του φυσικού αντικειμένου, την οριστικοποίηση του τελικού προϋπολογισμού του έργου και της αντίστοιχης δημοσίας χρηματοδότησης και την επιβεβαίωση της τήρησης των όρων της Απόφασης Ένταξης.

Ο Δικαιούχος έχει δικαίωμα υποβολής Αιτήματος τελικής επαλήθευσης – πιστοποίησης του έργου του χωρίς την υποβολή αιτήματος ενδιάμεσης επαλήθευσης – πιστοποίησης.

Επαλήθευση έργων

Η επαλήθευση διακρίνεται σε διοικητική και επιτόπια.

Η επαλήθευση στις περιπτώσεις υποβολής Αιτημάτων Ενδιάμεσης Επαλήθευσης – Πιστοποίησης θα είναι διοικητική για το σύνολο των αιτημάτων.

Στην ολοκλήρωση του έργου διενεργείται υποχρεωτικά επιτόπια επαλήθευση και περιλαμβάνει έλεγχο του οικονομικού και του φυσικού αντικειμένου του έργου στο σύνολό του.

Ο ΕΦΔ προκειμένου η επιχείρηση να είναι κατάλληλα προετοιμασμένη κατά την ημερομηνία της επιτόπιας επαλήθευσης, αποστέλλει σχετικό έγγραφο ειδοποίησης πριν την ακριβή ημερομηνία της επαλήθευσης και κατόπιν συνεννόησης με την επιχείρηση.

Η παρουσία του Υπευθύνου Έργου εκ μέρους του δικαιούχου καθ' όλη τη διάρκεια της επιτόπιας επαλήθευσης – πιστοποίησης είναι υποχρεωτική και αποτελεί κατά βάση προϋπόθεση για την ομαλή διεξαγωγή της επαλήθευσης.

Οι έλεγχοι μπορεί να πραγματοποιούνται, είτε με επισκέψεις στο χώρο εκτέλεσης του έργου και στην έδρα του φορέα, είτε από τα δηλωθέντα στις ετήσιες εκθέσεις προόδου, την τελική έκθεση και τα φωτοαντίγραφα των παραστατικών των φορέων.

Για τη σύνταξη της τελικής έκθεσης προόδου, απαραίτητη είναι η επιτόπια επίσκεψη από το αρμόδιο όργανο ελέγχου.

Παραλαβή αποτελεσμάτων επαλήθευσης

Η συνταχθείσα από το όργανο διενέργειας της επαλήθευσης Έκθεση Επαλήθευσης, υποβάλλεται για έγκριση (αποδοχή των αποτελεσμάτων) από ιεραρχικά ανώτερο και διαφορετικό όργανο. Σε περίπτωση διαφωνίας με (ή λάθους σε) πεδία της Έκθεσης Επαλήθευσης, παρέχεται η δυνατότητα να εκτελεστούν οι όποιες διορθώσεις σε αυτή, από το αρμόδιο όργανο με την αντίστοιχη τεκμηρίωση.

Με την οριστικοποίηση της έκθεσης πιστοποίησης :

- ο δικαιούχος ενημερώνεται γραπτώς για τα αποτελέσματα της πιστοποίησης με την αποστολή της σχετικής έκθεσης,
- ο δικαιούχος αποκτά δικαίωμα λήψης δημόσιας επιχορήγησης.

10. ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Προκαταβολή (δυνητική) με ισόποση εγγυητική επιστολή

Μετά την υπογραφή της απόφασης ένταξης, είναι δυνατή η χορήγηση προκαταβολής, μέχρι το 40% της δημόσιας χρηματοδότησης, εφόσον ο δικαιούχος προσκομίσει ισόποση εγγυητική επιστολή προκαταβολής από αναγνωρισμένο προς τούτο πιστωτικό ίδρυμα, η οποία εκδίδεται υπέρ του ΕΦΔ (ΕΦΕΠΑΕ) με διάρκεια ισχύος είτε αορίστου χρόνου είτε ορισμένου χρόνου με λήξη μετά την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης της επένδυσης. Στη δεύτερη περίπτωση και εφόσον συμβεί κατά τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης, η εγγυητική επιστολή ορισμένου χρόνου να λήγει πριν την ολοκλήρωση της επένδυσης, ο δικαιούχος υποχρεούται, άμεσα να την αντικαταστήσει με άλλη ώστε να ικανοποιείται εκ νέου η ανωτέρω απαίτηση.

Η δυνατότητα λήψης προκαταβολής μέχρι του 40% της δημόσιας χρηματοδότησης, με την προσκόμιση ισόποσης εγγυητικής επιστολής, δύναται να πραγματοποιηθεί με σειριακά αιτήματα τα οποία δε θα υπερβαίνουν το προαναφερθέν ποσοστό και δε θα υποβληθούν μεταγενέστερα του πρώτου αιτήματος επαλήθευσης. Αποτελεί ευθύνη του ΕΦΔ να παρακολουθεί και να εξασφαλίζει ότι η κατά τα ανωτέρω προσκομισθείσα από δικαιούχο εγγυητική επιστολή είναι έγκυρη και παραμένει σε ισχύ καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσής του.

Η προκαταβολή συμφηφίζεται με την ενδιάμεση καταβολή ή με την αποπληρωμή του έργου σε περίπτωση που δεν υπάρχει ενδιάμεση καταβολή.

Η προκαταβολή θα πρέπει να καλύπτεται από τις δαπάνες που καταβάλλονται από το δικαιούχο στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου και να δικαιολογούνται με εξοφλημένα τιμολόγια ή λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας εντός τριών ετών από το έτος καταβολής της προκαταβολής, εάν η ημερομηνία αυτή είναι προγενέστερη, ή την 31η Δεκεμβρίου 2023.

Ενδιάμεση καταβολή

Δύναται να καταβάλλεται έπειτα από υποβολή σχετικού Αιτήματος Επαλήθευσης – Πιστοποίησης από πλευράς δικαιούχου και πιστοποίηση φυσικού και οικονομικού αντικείμενου, όπου και προσδιορίζεται το ύψος των επιλέξιμων δαπανών του έργου μέχρι τη στιγμή της υποβολής του Αιτήματος, και η αναλογούσα δημόσια χρηματοδότηση.

Η ενδιάμεση καταβολή ανέρχεται έως το 80% της εγκεκριμένης δημόσιας χρηματοδότησης. Καταβάλλεται από τον ΕΦΔ στο δικαιούχο της ενίσχυσης, εφόσον μετά από έλεγχο που διενεργήσει ο ΕΦΔ, πιστοποιήσει την πραγματοποίηση του οικονομικού αντικείμενου σε ποσοστό τουλάχιστον 50% επί του εγκεκριμένου συνολικού επιχορηγούμενου προϋπολογισμού της επένδυσης και το ανάλογο φυσικό αντικείμενο.

Αποπληρωμή

Καταβάλλεται μετά την επιτόπια επαλήθευση της ολοκλήρωσης του έργου, την οριστική παραλαβή του και την Βεβαίωση Ολοκλήρωσης της Πράξης. Στο στάδιο αυτό οριστικοποιείται το τελικό επιλέξιμο προς χρηματοδότηση κόστος του έργου, καθώς και η αναλογούσα αυτού δημόσια χρηματοδότηση σε συνδυασμό με την ικανοποίηση ή όχι των απαιτήσεων της απόφασης ένταξης.

Ο ΕΦΔ διασφαλίζει ότι ο Δικαιούχος λαμβάνει πλήρως το συνολικό ποσό της οφειλόμενης ενίσχυσης το αργότερο σε ενενήντα (90) μέρες μετά την ημερομηνία υποβολής του Αιτήματος από τον Δικαιούχο. Προς τούτο, μπορεί να καταρτίσει ενδιάμεσες ενδεικτικές προθεσμίες. Η προθεσμία πληρωμής των 90 ημερών δύναται να διακοπεί από τον ΕΦΔ σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις σύμφωνα με το άρθρο 132 παρ. 2 του Καν.1303/2013.

Εάν κατά την ολοκλήρωση του έργου διαπιστωθεί ότι η συνολική ενίσχυση / δημόσια χρηματοδότηση που έχει ήδη καταβληθεί από τον ΕΦΔ, σε κάποιο δικαιούχο είναι μεγαλύτερη από αυτή που δικαιούται βάση των συνολικών πιστοποιημένων δαπανών του, όπως αυτές προκύπτουν από τη διαδικασία επαλήθευσης, τότε ο δικαιούχος επιστρέφει εντόκως τη διαφορά σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις περί ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων

ποσών και είσπραξης δημοσίων εσόδων για την περίπτωση έργων εθνικής και κοινοτικής χρηματοδότησης (ΚΥΑ υπ' αριθμ. 126829/ΕΥΘΥ 1217/21.12.2015 (Β2784)) .

11. ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ

- Η αίτηση χρηματοδότησης (επενδυτική πρόταση) υποβάλλεται ηλεκτρονικά από τους δυνητικούς Δικαιούχους υποχρεωτικά και μόνον μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) (<http://www.ependyseis.gr/mis>)
- Σε περίπτωση που ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο συμμετέχει ως εταίρος σε υπό σύσταση επιχείρηση, δεν έχει δικαίωμα ούτε να συμμετάσχει ως εταίρος σε υπό σύσταση επιχείρηση σε άλλη επενδυτική πρόταση, ούτε να υποβάλλει αυτόνομα άλλη επενδυτική πρόταση. Σε αντίθετη περίπτωση το σύνολο των αιτήσεων χρηματοδότησης στο οποίο συμμετέχει ο εν λόγω εταίρος θα απορρίπτονται και θα τίθενται στο αρχείο.
- **Επισημαίνεται ότι, ενώ η ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών της επενδυτικής πρότασης είναι η ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης, ως ημερομηνία έναρξης του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης λαμβάνεται η ημερομηνία της Απόφασης Ένταξης**

Η ανάθεση της προετοιμασίας του φακέλου υποβολής και του επενδυτικού σχεδίου σε έμπειρους και εξειδικευμένους συμβούλους μπορεί να εξασφαλίσει την επίτευξη της μέγιστης δυνατής βαθμολογίας του επενδυτικού σας σχεδίου.